

ELEKTRONİK ORTAMA GEÇİŞ: HAGD VE HEYAD

Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi (HAGD) makale başvurusunun ve makale değerlendirme sürecinin elektronik ortama taşınma çalışmaları tamamlanmıştır. Hemşirelik Araştırma Geliştirme Dergisi'ne www.hemargedergi.org adresinden ulaşılabilecektir. Dergiye makale gönderiminin bu adres üzerinden yapılmasına **Mayıs 2007** tarihinden sonra geçilecek ve tüm makaleler artık bu yolla dergiye gönderilecek ve posta yolu ile gönderilen makaleler kabul edilmeyecektir. Daha önceden de belirttiğim gibi Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi'ne makale gönderiminin bu adres üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmesi ve makale değerlendirme sürecinin -editörler kurulu incelemesi, danışman değerlendirmeleri- yine bu ortamda yapılmasının bu süreçte yaşanan ve sürenin uzamasına neden olan güçlükleri ortadan kaldırması beklenmektedir.

Bilimsel süreli yayıncılıkta önemli bir gelişme olarak değerlendirilen elektronik dergiye dönüşümün sağladığı avantajlar arasında yukarıda sözü edilen değerlendirme sürecinin kısalması yanında sıklıkla karşılaştığımız postada gecikme bazen kaybolma ya da ele geçmeme sorunlarını gidereceği açıktır. Yine aynı biçimde makale gönderen yazar/ların makaleyi izleyerek değerlendirme sürecinin hangi aşamasına gelindiğinin takibi de mümkün olabilecektir. Bunların yanı sıra giderek yaygınlaşan bilimsel yayınların elektronik ortamda sunulmasının getirdiği bazı kolaylıklar arasında bilimsel yayınlara erişim kolaylığının sağlanması üzerinde önemle durulmaktadır (Hovav, Gray, 2004). İlk elektronik derginin yayınlandığı 1995 yılı sonrasında elektronik ortamda yayınlanan dergi sayısı hızla artmış ve artmaya devam edeceği de beklenmektedir. Son yılın hesaplarına göre sağlık alanında 4500'e ulaşan e-dergi sayısından söz edilmektedir (Burrows, Calder, 2006). Bilimsel dergilerin %75'ine on-line olarak erişim olanağı sağlanabilirken %25'inin özet içerik, %16'sının ise sadece derginin içeriğini başlıklara halinde okuyucuya sunduğu bilinmektedir (Lugg, Fisher, 2003):

HAGD'da elektronik ortama geçmenin avantajlarını kullanarak Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi'nin yıllık yayın sayısı üçe çıkarılmış ve dört ay ara ile düzenli bir biçimde ve zamanında yayınlanması hedeflenmiştir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi Türk Tıp Dizini'nde HAGD'ın yer alabilmesi için önemli olması yanında yabancı indekslere girebilmenin de temel koşulunun sağlanması yönünden önem taşımaktadır. HAGD'ın yıllık yayın sayısının artması ayrıca dergiye gönderilen makale sayısının giderek fazlalaşmasında da rol oynayacağı beklenmektedir.

HAGD'ın web sayfasında aynı zaman da eski sayılara yönelik arşiv bulunacak ve eski sayı içeriklerinden istenen makalenin tam metnine ulaşmak mümkün olabilecektir. Ancak, eski dergi sayılarının bu sayfada hizmete sunulması aşamalar halinde gerçekleşecek ve kısa zamanda sonuçlandırılmasına çalışılacaktır. HAGD web sayfasından eski sayılara ulaşmada herkese açık olarak hizmet veren bir hizmetin sunulması planlanmıştır. Son sayı içeriği yine bu sayfadan herkesin ulaşımına açık olacak ancak makalenin tam metnine ulaşılması için yayın tarihinden sonra en az bir yıl süre geçmesi koşulu getirilecektir. Daha ilerleyen yıllar içinde ise dergi içeriğinin tam metin olarak okuyuculara sunulmasında **HEMAR-G (Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Derneği)** üyelerinin yararlanabileceği ve diğer okuyucuların ise makale başına ücret ödeyerek makale tam metnine ulaşabilmesi planlanmaktadır.

Tüm bilim alanlarında dünyada ve ülkemizde çok farklı biçimde -yazılı basımda ya da elektronik ortamda- sunulan bilgi kayıt sistemleri bulunmaktadır. Bilimsel yayın hazırlamada çok önemli yere sahip olan atıfta bulunma bu sistemler aracılığı ile kolaylaşabilmektedir. Buna karşın, halen ülkemizde halen, Türkiye'de yayınlanan çalışmalara atıf yapma güçlüğü gündemde önemli bir sorun olarak yerini korumaktadır (Altınörs, 2003). Buna karşın, bilimsel çalışma yapan her yazar/lar kendi ülkesinde yapılan bilimsel çalışmaları izlemek ve bu çalışmaları kendi çalışmasında kaynak göstererek atıfta bulunma sorumluluğu taşımaktadır (Yılmaz, 2004). Yabancı literatüre ulaşma kolaylığını internet aracılığıyla sağlayabildiğimiz halde halen ülkemizde yayınlanan çalışmalara erişme

ya da haberdar olama açısından sıkıntı yaşanmaktadır. Hemşirelik alanında ülkemizde yayınlanan çalışmalara erişim olanağı sağlamak amacıyla HAGD içeriğinde sunulan “**Hemşirelik Yayın Indexi**” meslektaşlarımızın bu alanda yaşadıkları sıkıntılara çözüm sağlamaya yönelik olarak yılında geliştirilerek sunulmuştur.

Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi'nin başlattığı ve 2004 yılı sayısına dek dergi içeriğinde yer alan Hemşirelik Yayın Indexi gözlemlendiği üzere derginin 2005 yılı sayısından itibaren dergi kapsamında yer almamıştır. Bu değişimin nedeni ise hemşirelik yayın indeksinin elektronik ortama taşınması çalışmalarının yapıyor olmasıdır. Şimdiye dek HAGD kapsamında yer alan Hemşirelik Yayın Indexi olduğu gibi www.hemargedergi.org sayfasına taşınacaktır. Bu sayfada **Hemşirelik Yayın Dizini (HEYAD)** başlığı altında toplanacak olan yayınlara yıllara ve anahtar sözcüklere göre ulaşma kolaylığı sağlanabilecektir. HAGD kapsamında 2005 yılına dek toplanarak sunulan yayınlara o zaman dilimi içinde eklenmemiş yayınların da eklenmesine olanak bu yol ile sağlanabilecektir. HEYAD'da yayınlarının yer almasını isteyenler HAGD'nin web sayfasından HEYAD başlığı altında görülecek olan Gülnaz Karatay'ın e-mail adresine HEYAD başlığı altında bildirilen ve HAGD 'ın yazım kurallarının açıklandığı yazara bilgi bölümünde örnekleri verilen kaynak gösterme biçiminde yazarak yayınlarını göndermeleri gerekmektedir. Bu yöntem izlenerek HEYAD'da yer almak isteyenler 2004-2006 yılları arasında yapılan yayınları ve sonrası yıllara ait yayınlarının eklenmesi işlemlerini gerçekleştirebileceklerdir. Hepimizin yaşadığı büyük bir sıkıntı yaratan durum olan ülkemizde hemşirelik alanında yapılan ve yapılmış yayınlara ulaşma ve haberdar olamama sorununa HEYAD'ın büyük ölçüde çözüm getireceği düşünülmektedir.

Elektronik ortamda yayınlanan dergilerin makalelere ulaşım ve dolayısıyla bu makalelere atıfta bulunmayı arttırdığı bilinmektedir (Gür, 2003). Bu nedenle HAGD sayfasında yer alan HEYAD'ın oluşturulma ve geliştirilmesinde internet ortamından ulaşmanın kolaylık getireceği ve bu anlamda sorumlulukların paylaşılacağı ortadadır. Bu nedenle hemşirelik alanında yayın yapan tüm meslektaşlarımızın HEYAD'ın önemi doğrultusunda, geliştirilmesinde her birimize düşen önemli bir sorumluluk bilinci ile yayın/ların bildirimini görevini aksatmadan yerine getirmemiz gerekmektedir. Sizlerin katkısı ile gelişecek olan HEYAD için katkılarınızı esirgemiyeceğinize olan inancımıla meslektaşlarımızdan bu konuda destek beklediğimi ifade etmek isterim. Yurtdışında birden fazla örnekleri olan hemşirelik yayın indekslerinin bir benzeri olarak ülkemiz için ilki oluşturacak **HEYAD'**ın ileride tam metin içeriğinin sağlanabildiği günleri görmek ümidiyle...

EDİTÖR

Doç. Dr. Oya Nuran Emiroğlu

KAYNAK

- Altınörs, N(2003) Bir model eşliğinde tıp disiplinlerinde bilgi kaydı. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık Sempozyum Kitabı, TUBİTAK- Ulakbilim, s,121.
- Burrows, S., Calder, L(2006) A review of electronic journal acquisition, managment and use in health sciences libraries. J Med Libr Assoc, 94(1):67-74.
- Gür, H(2003) Elektronik derginin avantajları. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık Sempozyumu Kitabı, TUBİTAK-Ulakbilim., s.135.
- Hovav, A., Gray, P(2004) Managing academic e-journals. Communication of ACM, 47(4):79-82.
- Lugg, R., Fisher, R(2003) Intermediaries in e-journal Managment. Erişim Adresi: www.ebookmap.net
- Yılmaz, O(2004) Yayınlarımızda yerli kaynaklar. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık Sempozyum Kitabı, TUBİTAK- Ulakbilim. s,257.